

Burgerschap 2 - Meedoen en meepraten

2e EDITIE

Inhoud

HOOFDSTUK 1	Meepraten en meebeslissen thuis	2
HOOFDSTUK 2	Meebeslissen in de klas	17
HOOFDSTUK 3	Inspraak op school	32
HOOFDSTUK 4	Meepraten op stage en werk	42
HOOFDSTUK 5	Meedoen en meepraten in jouw wereld	53
HOOFDSTUK 6	Eindopdracht	70

HOOFDSTUK 1

Meepraten en meebeslissen thuis

Dit leer je dit hoofdstuk.

1.	Je kunt uitleggen waarover je thuis mag meepraten en meebeslissen.
2.	Je kunt je eigen situatie vergelijken met die van klasgenoten.
3.	Je kunt uitleggen wat de voordelen en de nadelen zijn van inspraak thuis.

INSPRAAK THUIS

Altijd en overal nemen mensen beslissingen.

Voorbeelden

Wat eten we vandaag? Naar welke film gaan we kijken? Welk cadeau geven we aan oma? Wat doen we in de vakantie?

In veel gezinnen beslissen jongeren mee.

Deze jongeren hebben **inspraak** of medezeggenschap.

Insprak betekent dat je mag meepraten en meebeslissen.

MEEPRATEN EN MEEBESLISSEN

Bij meepraten mag je je mening geven.

Je mag ergens iets over zeggen.

Voorbeeld

Je mag meepraten over de plannen voor de vakantie.

Bij meebeslissen telt jouw stem mee.

Voorbeeld

Je mag meebeslissen over wat jullie doen met de vakantie.

OPDRACHT 1

Wat is een ander woord voor inspraak?

Leg uit wat het betekent als je inspraak hebt.

Wat is het verschil tussen meepraten en meebeslissen?

OPDRACHT 2

Wanneer mocht je thuis voor het eerst ergens over meebeslissen?

Hoe oud was je toen? _____

Waarover ging het?

Hoe heb je het aangepakt?

Wat was het resultaat?

Was je tevreden met het resultaat? **ja** / **nee**

OPDRACHT 3

Waarover mag jij thuis meebeslissen? Kleur dat groen.

Waarover mag je thuis meepraten, maar niet beslissen? Kleur dat oranje.

Waarover heb je thuis niets te zeggen? Kleur dat rood.

- ☐ welke huishoudelijke klussen je moet doen
- ☐ welke boodschappen er gedaan worden
- ☐ wat jullie eten bij de warme maaltijd
- ☐ hoeveel zakgeld/kleedgeld/belgeld je krijgt
- ☐ welke kleren je draagt
- ☐ welk kapsel je draagt
- ☐ op welke sport of club je gaat
- ☐ naar welke feesten of evenementen je gaat
- ☐ welke uitstapjes je doet
- ☐ met wie je omgaat (vrienden en kennissen)
- ☐ met wie je verkering hebt

Vergelijk de antwoorden met elkaar.

Zijn er veel verschillen tussen jullie? **ja / nee**

Maak samen een top 3 van dingen waarover jullie mogen meebeslissen.

1. _____
2. _____
3. _____

Maak samen een top 3 van dingen waarover jullie mogen meepraten.

1. _____
2. _____
3. _____

Maak samen een top 3 van dingen waarover je niet mag meepraten of beslissen.

1. _____
2. _____
3. _____

Is er iemand in je groep bij wie de inspraak thuis beter geregeld is dan bij jou thuis? **ja / nee**

Zou jij het thuis ook zo geregeld willen hebben? **ja / nee**

Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 4

Misschien heb je broers of zussen.

Mogen jullie allemaal op dezelfde manier meebeslissen? **ja / nee**

Leg je antwoord uit.

Heb je geen broers of zussen?

Bedenk dan hoe het bij een vriend of vriendin van je gaat.

Mag hij/zij op dezelfde manier meebeslissen als de broers of zussen? **ja / nee**

Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 5

Mag jij meepraten over vakantieplannen? **ja / nee**

Wie beslist? _____

OPDRACHT 6

Over welke dingen mag jij (mee)beslissen? En waarover niet?

Kruis aan.

Beslissing over	Beslissen mijn ouders/verzorgers	Mag ik zelf over beslissen	Beslissen we samen
Anticonceptiemiddelen gebruiken			
Een (vervolg)opleiding kiezen			
Vrienden of vriendinnen kiezen			
Een baan kiezen			
Een kapsel kiezen			
Een huisdier nemen			
Iets duurs kopen (tablet, fiets, scooter)			

OPDRACHT 7

Bedenk 1 beslissing waarbij je ouders/verzorgers beslissen.

Waarom mag je hierover niet zelf beslissen?

Bedenk 1 beslissing waarbij je zelf mag beslissen.

Waarom mag je hierover wél zelf beslissen?

Bedenk 1 beslissing waarbij jullie samen beslissen.

Waarom beslissen jullie samen hierover?

OPDRACHT 8

Max wil vanavond uit.

Hij praat met zijn ouders over hoe laat hij thuis moet zijn.

Zijn ouders luisteren naar zijn argumenten.

Zijn ouders hebben ook argumenten.

De volgende dag zeggen zijn ouders dat hij om 1 uur thuis moet zijn.

Mag Max meepraten? **ja** / **nee**

Mag Max meebeslissen? **ja** / **nee**

OPVOEDING EN INSPRAAK

Ouders hebben hun eigen manier van opvoeden.

Bij sommige manieren hebben hun kinderen geen inspraak.

Bij andere manieren hebben de kinderen dat wel.

Er zijn ongeveer 4 manieren van opvoeden.

1

Autoritaire manier

De ouders zijn de baas en het kind moet gehoorzamen. Als het kind dat niet doet, krijgt het straf. Er zijn veel regels. De ouders leggen de regels niet uit. Het kind heeft weinig of geen inspraak.

2

Toegeeflijke manier

De ouders geven hun kind bijna altijd zijn zin. Het kind mag heel veel zelf beslissen. Er zijn weinig regels. Inspraak is eigenlijk niet nodig. Want het kind is ongeveer de baas.

3

Democratische manier

De ouders overleggen veel met hun kinderen. De kinderen hebben inspraak bij veel dingen. De ouders hebben aandacht voor de wensen en de behoeften van hun kind. Maar ze stellen wel regels. Ze leggen de regels uit.

4

Verwaarlozende manier

Het kind krijgt geen leiding, en geen hulp of ondersteuning. Het mag alles zelf uitzoeken. Er zijn (bijna) geen regels. Inspraak is er niet. Dat vinden de ouders niet belangrijk.

OPDRACHT 9

Bekijk de tekeningen. Welke manier van opvoeden zie je? Schrijf dat eronder.

OPDRACHT 10

Wat is de manier van opvoeden van jouw ouders/verzorgers?

OPDRACHT 11

Bedenk 2 voordelen van meebeslissen in het gezin.

1.

2.

Bedenk 2 nadelen van meebeslissen in het gezin.

1.

2.

HOE KRIJG JE INSpraak?

Inspraak krijg je niet zomaar. Je moet er iets voor doen.

Je kunt bijvoorbeeld goede **argumenten** bedenken, zoals:

- **Je leeftijd**
Vertel je ouders dat het vanaf een bepaalde leeftijd logisch is dat je inspraak krijgt.
- **Je ideeën en argumenten**
Vertel je ouders over je goede ideeën en goede argumenten.
Ze zullen dan merken dat je er goed over nadenkt.
- **Andere jongeren in je omgeving**
Vertel je ouders dat je neven en nichten, of je vrienden, wel inspraak krijgen.
Dat kan een reden voor je ouders zijn om jou ook inspraak te geven.
- **Beloning voor goed gedrag**
Je helpt je ouders met van alles. En je houdt je altijd aan de afspraken.
Jij wilt dat je ouders dat goede gedrag belonen.

OPDRACHT 12

Heb jij wel eens geprobeerd om thuis meer inspraak te krijgen? **ja / nee**

Zo ja, heb je 1 van deze argumenten gebruikt? **ja / nee**

Zo ja, welk?

- ☐ de leeftijd
- ☐ de ideeën en argumenten
- ☐ de anderen in je omgeving
- ☐ de beloning voor goed gedrag

Kies er 1 uit waarover je heel tevreden bent/was.

Schrijf op hoe het is gegaan.

Schrijf ook op hoe het is afgelopen.

OPDRACHT 13

Je wilt heel graag een hond. Of bedenk iets anders dat je heel graag wilt.

Verzamel argumenten.

Geef antwoord op de vragen.

IK WIL

Ik voel ...

Ik wens

Ik denk ...

Ik heb nodig ...

Ik hoop
